

Міністерство охорони здоров'я України
Донецький національний медичний університет

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою ДНМУ
Протокол № 6 від 26.05.2020 року

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ВИРОБНИЧУ ПРАКТИКУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 281 ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 28 ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ У ДОНЕЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

(для освітньо-професійної програми Публічне управління та
адміністрування у галузі охорони здоров'я)

РОЗРОБНИКИ:

- Лобас В. М., гарант освітньої програми, завідувач кафедри організації вищої освіти, управління охороною здоров'я та гігієни, доктор наук з держ. упр., професор
- Вовк С. М., доцент кафедри організації вищої освіти, управління охороною здоров'я та гігієни, доктор наук з держ. упр., доцент

Затверджено на засіданні кафедри організації вищої освіти, управління охороною здоров'я та гігієни, протокол № 6 від 14.01.2020 р.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Практика студентів вищих навчальних закладів України є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців і спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь і проводиться на оснащених відповідним чином на базах навчальних закладів, а також на сучасних підприємствах і в організаціях різних галузей господарства, освіти, охорони здоров'я, державного управління тощо.

Залежно від конкретної спеціальності чи спеціалізації студентів університету практика може бути: за освітньо-кваліфікаційним рівнем (бакалавр або магістр); за професійним спрямуванням (публічне управління та адміністрування у галузі охорони здоров'я); за змістом та ступенем готовності самостійно виконувати функції, за місцем проведення та передбачені посадовими інструкціями дипломованого фахівця (виробничі).

Положення розроблене згідно Закону України від 25.07.2018 року № 1556-VII «Про вищу освіту»; Наказу Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 року № 93 «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (зі змінами); Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання реформування системи професійного навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування» від 27 вересня 2016 року № 674 (зі змінами); Положення про стажування в органах державної влади і органах місцевого самоврядування затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 квітня 2013 р. № 255; Положення про проведення практики слухачів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08 квітня 1993 р. № 93; Положення про організацію освітнього процесу у Донецькому національному медичному університеті, затвердженого наказом Донецького національного медичного університету від 02 вересня 2019 р. № 397.

У даному Положенні розглядаються загальні питання організації, проведення і підведення підсумків усіх видів практик студентів різних спеціальностей навчання в університеті.

1. МЕТА І ЗМІСТ ПРАКТИКИ

1.1. Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них, на базі одержаних в університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

1.2. Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні потрібного достатнього обсягу практичних знань, умінь і навиків, відповідно до різних освітніх та кваліфікаційних рівнів: бакалавр, магістр.

1.3. Перелік усіх видів практик для кожної спеціальності або спеціалізації, їх форми, тривалість і терміни проведення визначаються в навчальних планах. Заключною ланкою практичної підготовки є переддипломна практика студентів, яка проводиться перед виконанням дипломної роботи. Під час цієї практики поглиблюються та закріплюються теоретичні знання з усіх дисциплін навчального плану, добирається фактичний матеріал для виконання кваліфікаційної роботи, дипломного проекту або складання державних екзаменів.

1.4. Зміст і послідовність практики а також форми контролю та звітності визначаються програмою, яка розробляється викладачами кафедри згідно з навчальним планом та затверджується першим проректором університету. Програма практики повинна містити також чітко визначені завдання та кількість балів за їх виконання. Для форс-мажорних ситуацій повинні бути передбачені альтернативні завдання.

1.5. Зміст та послідовність всіх видів практик для конкретної спеціальності чи спеціалізації визначається наскрізною програмою, яка розробляється згідно з навчальним планом відповідно до освітньої програми (ОП).

Наскрізна програма практичної підготовки – це основний навчально-методичний документ, що регламентує мету, зміст і послідовність проведення практик, підведення їх підсумків і містить рекомендації щодо видів, форм і методів контролю якості підготовки (рівень знань, умінь і навичок), які студенти повинні отримувати під час проходження кожного виду практики за кожним освітньо-кваліфікаційним рівнем. Зміст наскрізної програми включає програми всіх етапів практичного навчання (виробнича практика).

1.6. Кафедри можуть розробляти і інші методичні документи, які сприятимуть досягненню високої якості проведення практики студентів.

2. БАЗИ ПРАКТИКИ

2.1. Практика студентів вищих навчальних закладів проводиться на базах практики, які мають відповідати вимогам програми.

Як бази практик можуть використовуватися навчально-виробничі та наукові підрозділи інших навчальних закладів, заклади охорони здоров'я, медичні підприємства різних форм власності, органи державної влади і місцевого самоврядування, організації, установи, які мають необхідне обладнання та відповідне кадрове забезпечення.

2.2. Студенти можуть самостійно з дозволу відповідних викладачів кафедр (керівників практики) підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання.

2.3. З базами практики за завчасним поданням відповідних кафедр, укладають договори на її проведення. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період конкретного виду практики або на триваліший період (на один або п'ять років). *(Додаток 1)*

3. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

3.1. Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на ректора університету. Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечують відповідні кафедри університету. Загальну організацію практик та контроль за їх проведенням в університеті здійснює керівник практики (завідуючий відділом практики), який підпорядкований першому проректору.

3.2. До керівництва будь-якою практикою студентів університету залучаються тільки досвідчені викладачі кафедр.

3.3. Перед початком практики її безпосередній керівник зобов'язаний ознайомитися з базою практики та погодити можливість належного виконання максимальної кількості завдань передбачених програмою практики.

3.4. Керівник практики від університету (викладач кафедри) також:
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, надання студентам-практикантам необхідних документів (направлення, методичні рекомендації чи інші).;
- повідомляє студентів про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі;

- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;
- контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;
- у складі комісії приймає заліки чи інший вид підсумкового контролю з практики;
- подає завідуючому кафедрою письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

3.5. Розподіл студентів на практику проводиться деканатами з урахуванням можливостей баз практики та майбутнього місця роботи після закінчення навчання.

3.6. За наявності вакантних місць студенти можуть бути зараховані на штатні посади, якщо робота на них відповідає вимогам програми практики.

3.7. Студенти університету при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно здати документацію та отримати залік з практики.

4. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

4.1. Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Форма звітності студента за практику - це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики разом з іншими документами, установленими програмою (щоденник та інше), подається безпосередньо керівнику практики.

Письмовий звіт за результатами практики подається в установлений термін керівнику практики від кафедри для перевірки, рецензування і допуску до захисту.

Звіт має містити відомості щодо виконання студентом усіх розділів програми практики. Обов'язковим є наявність висновків та пропозицій, яких вимагає зміст завдань.

Розділи і окремі питання звіту мають бути чітко визначені, викладені в логічній послідовності і конкретизовані. Таблиці, ілюстративний матеріал, додатки повинні бути змістовні й оформлені відповідно до стандартів оформлення звітів наукових досліджень.

Оформлений за всіма вказаними вимогами і прорецензований звіт про практику приймається викладачем-керівником практики від кафедри протягом визначеного терміну.

Після перевірки поданого звіту керівником практики від кафедри і його позитивної оцінки, зафіксованої у відповідному відгуку, звіт публічно захищається студентами на підсумковій (звітній) конференції перед комісією, яка створюється за розпорядженням завідувача кафедри і складається з викладачів (не менше двох) відповідної кафедри.

Оцінка визначається з урахуванням своєчасності подання потрібних документів та їх якості, змістовності проведених аналітичних досліджень, виконання індивідуального завдання, рівня знань та захисту студента. З метою об'єктивної оцінки знань та вмінь, набутих студентом під час проходження практики, оцінка за практику враховується під час захисту дипломної чи магістерської роботи та при визначенні його загального рейтингу.

4.2. Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно. Студент, який не виконав програму практики без поважних причин відраховується з університету.

4.3. Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедр, а загальні підсумки практики підводяться на вчених радах університету та на радах факультетів не менше одного разу протягом навчального року.

5. МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ

5.1. Джерела фінансування практики визначаються формою замовлення на фахівців: державні або регіональні, кошти підприємств, організацій і установ усіх форм власності, закордонних замовників фахівців або кошти фізичних осіб.

Для фінансування виробничої практики можуть залучатися додаткові джерела фінансування, не заборонені законодавством.

5.2. Оплата відряджень викладачам – керівникам практики здійснюється відповідно до законодавства України про оплату службових відряджень.

5.3. Студенти випускного курсу, які навчаються без відриву від виробництва і направляються для проходження виробничої практики, отримують додаткову відпустку зі збереженням заробітної плати за основним місцем роботи.

5.4. Проїзд студентів залізничним, водним і автомобільним транспортом до місця знаходження баз практики і назад може сплачуватися за рахунок витрат університету при наявності коштів.

Проїзд до баз практики і назад міським, приміським (до 50 км) транспортом сплачується за свій рахунок.

5.5. Проживання студентів-практикантів у гуртожитках баз практики або в орендованих для цього житлових приміщеннях сплачується на умовах та в розмірах передбачених додатковими двосторонніми угодами.

5.6. Під час практики та для підготовки звітів студенти-практиканти можуть використовувати наявні на факультетах комп'ютери, ксерокси, інше обладнання тощо.

5.7. Для зміцнення матеріально-технічного забезпечення баз практик та для здійснення інших витрат пов'язаних із проведенням практик університет може використовувати кошти за рахунок спеціального фонду.

ДОДАТОК 1

ДОГОВІР № _____

на проведення практики студентів вищих навчальних закладів

Місто _____ « _____ » _____ 20 _____ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони **Донецький національний медичний університет** в особі _____

(посада, прізвище, ініціали)

діючого на підставі _____

(статус або поручення)

і з другої сторони _____

(назва підприємства, організації, установи)

_____, діючого на підставі _____

(прізвище, ініціали)

(статус підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою договір:

1. БАЗА ПРАКТИКИ ЗОБОВ'ЯЗУЄТЬСЯ:

1.1 Прийняти студентів на практику згідно з календарним планом (список студентів додається):

№	Назва спеціальності	Курс	Вид практики	Кількість студентів	Термін практики (початок)	Термін практики (кінець)
1.						
2.						
3.						

1.2. Безпосередні керівники практики студентів призначаються наказом керівника організації, підприємства, закладу, які є базою практики, і вони:

- Забезпечують безпосереднє керівництво практикою студентів на робочих місцях;
- Забезпечують необхідні умови на кожному робочому місці для оволодіння студентами навичками, уміннями, знаннями у відповідності з програмою практики;
- Організують роботу студентів на робочих місцях ;
- Контролюють дотримання студентами правил внутрішнього трудового розпорядку, техніки безпеки, виконання програми практики ;
- негайно доповідають загальному керівнику практики від бази і керівнику від навчального закладу про всі порушення студентами правил внутрішнього трудового розпорядку, техніки безпеки, невиконання програми (97-19-07);
- Ведуть облік присутності студентів на робочих місцях під час практики ;
- Дають письмові об'єктивні характеристики виробничої діяльності кожного студента під час практики;
- Оплату праці загальних і безпосередніх керівників практики від баз здійснюється за рахунок коштів баз практики. (Наказ МОЗ України №179 від 3.10.1995 р.).

2. НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЗОБОВ'ЯЗУЄТЬСЯ:

2.1. За два місяці до початку практики надати базі практики для погодження програму, а не пізніше ніж за тиждень – список студентів, яких направляють на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити додержання студентами трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією практики нещасних випадків, що сталися зі студентами.

3. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ЗА НЕВИКОНАННЯ ДОГОВОРУ:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно з законодавством про працю України.

3.2. Всі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються в установленому порядку.

3.3. Договір набуває сили після його підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Договір складається у двох примірках – по одному базі практика і навчальному закладу.

ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ СТОРІН :

Навчального закладу: 84404, м. Лиман, вул. Привокзальна, 27
Донецький національний медичний університет
Тел. моб. 0957275610

База практики: _____
_____

ПІДПИСАТИ ТА ПЕЧАТКИ :

НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД:

БАЗА ПРАКТИКИ:

« _____ » _____ 20 р.
(підпис)

« _____ » _____ 20 р.
(підпис)

М. П.

Завідувач кафедри організації
вищої освіти, управління охороною
здоров'я та гігієни ДНМУ,
д. держ. упр., професор

В. М. Лобас

Доцент кафедри організації
вищої освіти, управління охороною
здоров'я та гігієни ДНМУ,
д. держ. упр., доцент

С. М. Вовк